

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Kauniainen

Opetussuunnitelman muutokset 1.8.2022 alkaen

Luku 1 PERUSOPETUKSEEN VALMISTAVAN OPETUKSEN LÄHTÖKOHDAT

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omassa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen- tai ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvälineiden ja suomen tai ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat Kauniaisissa

Kauniaisissa järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta, jonka tavoitteena on antaa oppilaalle valmiudet perusopetukseen siirtymiseksi. Pääpaino on suomen kielen perussanaston ja rakenteiden opetuksessa sekä muiden oppiaineiden keskeisten sanastojen ja oppimäärien opiskelemissa. Lisäksi valmistava opetus keskittyy suomalaisessa yhteiskunnassa tarpeellisten arjen taitojen vahvistamiseen, jotta oppilas tuntee olonsa turvalliseksi kotikaupungissaan ja koulussa. Valmistava opetus on osa kotoutumista, joka on kahdensuuntainen ja vastavuoroinen prosessi, jossa koko koulu on aktiivisesti osallinen. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta.

Valmistavaa opetusta annetaan vuosiluokilla 1-9. Jokaiselle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opinto-ohjelma, johon kirjataan valmistavaan opetuksen tavoitteet ja opetusjärjestelyt sisältöineen ja menetelmineen. Luku- ja kirjoitustaidottomille yläkouluikäisille järjestetään yksilöity toimintamalli.

Valmistava opetus voi olla joko luokkamuotoista tai inklusiivista perusopetuksen yleisopetuksen ryhmässä. Luokkamuotoisessa valmistavassa opetuksessa oppilas saa lisäksi perusopetuksesta oman kotiluokan, jonka toimintaan hän osallistuu. Oppilas integroidaan ensin taito- ja taideaineiden ryhmiin ja kun kielitaito ja koulutaidot kehittyvät, integrointia laajennetaan myös muihin oppiaineisiin. Valmistavaa opetusta annetaan enintään vuoden ajan, siirtyminen perusopetukseen voi tapahtua aikaisemminkin. Erityisistä syistä oppilaalla on mahdollisuus toiseen vuoteen valmistavassa opetuksessa. Oppilaan integrointi perusopetuksen yleisopetuksen ryhmään valmistellaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja valmistavan luokan opettajan ja tarvittaessa erityisopettajan kanssa. Valmistavan opetuksen opettaja vastaa yhdessä luokanopettajan/luokanohjaajan kanssa oppilaiden oman opinto-ohjelman mukaisesta yhteistyöstä perusopetuksen ryhmän kanssa.

LUKU 6 OPPILAAN HYVINVOINTI SEKÄ OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI

6.5. Suunnitelma kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatustieteellisiä ja erilaisia kurinpidokeinoja. Kasvatustieteellisessä ja kurinpidonasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinoja tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatuskeskustelua käytetään. Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatuskeskustelujen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö perusopetukseen valmistavassa opetuksessa Kauniaisissa

Opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito vaikuttavat työrauhaan. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle.

Oppilaan arki on säännöllistä ja turvallista. Oppilaita ohjataan kohtaamaan kaikki koulu yhteisön jäsenet ystävällisesti, reilusti ja kannustavasti. Arjen toimintamallit ovat yhdessä sovittuja ja kaikilla tiedossa ja niitä päivitetään säännöllisesti tarpeen mukaan. Monipuolisella, helposti saavutettavalla viestinnällä mahdollisesta, että oppilaalla ja huoltajalla on tieto siitä, keneen koulun aikuiseen voi olla yhteydessä pulmatilanteissa ja että heidän on helppo tuoda esiin kokemuksia tai tietoonsa tulleita huolia. Koulun aikuiset perehtyvät toimintamalleihin suunnitelmallisesti. Kauniaisten suomenkielisen yhtenäisen perusopetuksen toimintatavat konflikti- ja kiusaamistilanteiden ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi on kuvattu koulujen suunnitelmassa oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä (Luku 6.5 liitteet 1. ja 2.)

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidolliset keinot ovat samat kuin perusopetuksessa ja ne selvitetään valmistavan opetuksen oppilaille ja huoltajille.

Kauniaisten perusopetuksen kouluissa on käytössä yhteiset järjestyssäännöt (Luku 6.5. liite 3.), jotka koskevat myös valmistavan opetuksen oppilaita. Oppilaan on noudatettava koulun järjestyssääntöjä ja koulun aikuisten antamia ohjeita.

Opetuksen järjestäjä vastaa kasvatuskeskusteluja ja jälki-istuntoa sekä kurinpidollisia toimia koskevan suunnitelman laatimisesta. Kauniaisten suomenkielisessä perusopetuksessa tämä suunnitelma on nimeltään *Yhtenäisen perusopetuksen seuraamuskäytänteet ja toimintatavat järjestyssääntöjä rikottaessa* (Luku 6.5 liite 4.). Suunnitelma on voimassa myös valmistavassa opetuksessa. Suunnitelma on luettavissa koulujen kotisivuilta sekä kodin ja koulun sähköisessä yhteistyövälineessä (Wilma) ja toimintatavoista kerrotaan oppilaille koulussa ja huoltajille vanhempainilloissa. Seuraamuskäytänteiden laatimiseen ovat osallistuneet Mäntymäen ja Kasavuoren koulujen oppilaskunnat, yhteisölliset oppilashuoltoryhmät, johtoryhmät sekä henkilöstö. Seuraamuskäytänteet on annettu Kauniaisten koulu yhdistykselle tiedoksi. Yhtenäisen perusopetuksen henkilökunta perehtyy käytänteisiin ja toimintatapoihin

lukuvuosittain yhteissuunnitteluajalla ja niihin tutustuminen sisältyy uusien työntekijöiden perehdytykseen. Seuraamuskäytänteiden toimivuutta ja ajantasaisuutta arvioidaan säännöllisesti yhtenäisen perusopetuksen johtoryhmissä ja yhteisöllisessä oppilashuollossa. Käytänteitä päivitetään tarvittaessa.

Hyvä, jokaista osapuolta arvostava viestintä koulusta kasvatustalouksissa ja kurinpidollisten keinojen käytössä on tärkeää.

Mikäli oppilaan osallistuminen opetukseen evätään myös seuraavaksi työpäiväksi, toimitaan Kauniaisten suomenkielisessä perusopetuksessa ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa seuraavasti:

- opetuksen epäämisen tullessa kyseeseen virka-apulaisrehtori/rehtori tai opettaja on huoltajaan yhteydessä puhelimitse ja huoltaja pyydetään hakemaan oppilas koulusta. Tässä tulee huomioiduksi myös huoltajan osallisuus asian käsittelyssä. Jos huoltaja on estynyt hakemasta oppilaan tai ei suostu hakemaan oppilasta, on virka-apulaisrehtori/rehtoriyhteydessä kaupungin sosiaalitoimeen.
- opettaja merkitsee kodin ja koulun sähköiseen yhteistyövälineeseen (Wilma) saman päivän jäljellä olevien oppituntien tehtävät.
- oppilaalle tarjotaan mahdollisuus keskustella oppilashuollon kuraattorin tai psykologin kanssa opetuksen epäämisen aikana ja tarvittaessa oppilaan palatessa opetukseen.
- virka-apulaisrehtori, rehtori tai opettaja ilmoittaa epäämiseen johtaneesta käytöksestä tarvittaessa sosiaalitoimeen.
- oppilaan luokanopettaja/luokanohjaaja vastaa siitä, että oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi. Suunnitelmassa keskitytään tukemaan oppimista edistävää käyttäytymistä jatkossa.

Kun oppilaan opetukseen osallistuminen on evätty jäljellä olevan ja sitä seuraavan työpäivän ajaksi, valvontavastuu on huoltajalla. Tilanteessa, jossa oppilas poistetaan luokahuoneesta tai muusta tilasta tai koulun tilaisuudesta, oppilas on joko opettajan valvonnan alaisena tai opiskelee toisessa ryhmässä.

Jokaisella yhtenäisen perusopetuksen ja perusopetukseen valmistavan henkilökunnan jäsenellä on tarpeen vaatiessa velvollisuus olla yhteydessä oppilaan asuinkunnan sosiaalitoimeen.

LIITTEET LUKU 6.5.

1. Kasavuoren koulun suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
2. Mäntymäen koulun suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
3. Kauniaisten perusopetuksen koulujen järjestyssäännöt
4. Kauniaisten suomenkielisen yhtenäisen perusopetuksen seuraamuskäytännöt ja toimintatavat järjestyssääntöjä rikottaessa